

Lempäälän kunnan hyvinvointiraportti 2025

Kunnanvaltuusto 10.6.2026





Johdanto

Hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämistyön tavoitteena on vaikuttaa asukkaiden elämän sujuvuuteen, mahdollisuuksiin huolehtia omasta hyvinvoinnista sekä kokemukseen toimivasta ja merkityksellisestä arjesta Lempäälässä. Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (§6) ohjaa kuntia seuraamaan kuntalaisten elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä. Kunnassa on raportoitava kuntalaisten hyvinvoinnista, terveydestä ja niihin vaikuttavista tekijöistä sekä toteutuneista toimenpiteistä valtuustolle vuosittain. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä ohjaavat sekä Lempäälän kunnan kuntastrategia että Lempäälän kunnan hyvinvointisuunnitelma.

Hyvinvointiraportti on Lempäälän kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä hyvinvointisuunnitelmatyön väline, jonka avulla seurataan, mihin suuntaan lempääläisten hyvinvointi kehittyy. Raportille koottujen tietojen pohjalta suunnataan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimia osana talouden ja toiminnan suunnittelua ja johtamista.

Hyvinvointiraportti sisältää nostoja lempääläisten hyvinvoinnista ja siinä on esitelty keskeiset vuonna 2025 toteutuneet toimenpiteet lempääläisten hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämiseksi.

Lempääläisten hyvinvointi 2025





Lempääläisten hyvinvoinnin tila 2025

Lempäälän kunnassa seurataan lempääläisten hyvinvoinnin tilaa sekä toteutunutta hyvinvointityötä Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen määrittämällä hyvinvointikertomuksen vähimmäistietosisältöön kuuluvilla indikaattoreilla ja hyte-kerroin -indikaattoreilla.

Indikaattorisällöt löytyvät raportin oheismateriaalina olevasta päivittyvästä powerbi-alustasta: [Lempäälän kunnan hyvinvointi-indikaattorit](#).

Indikaattoritietoa on tässä raportissa on täydennetty laadullisella arjen ilmiötiedolla, jota ovat olleet vuonna 2025 mukana tuottamassa Lempäälän kunnan hyvinvointityöryhmä ja ikäryhmittäiset kumppanuustiimit sekä nuorisovaltuusto, seniori- ja vammaisneuvosto. Myös muissa verkostoissa ja työryhmissä kerätty arjen ilmiötieto täydentää indikaattoritietoa.



Lapset, nuoret ja perheet

Positiivisia ilmiöitä	Huolta herättäviä ilmiöitä
• Lempäälässä toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneiden lapsiperheiden osuus kaikista lapsiperheistä oli vuoden 2024 tiedoilla 2,1 %, osuus on vuoteen 2024 asti laskenut. • Vuoden 2025 kouluterveyskyselyn tulosten perusteella suurin osa lapsista ja nuorista voi hyvin ja kokee kuuluvansa yhteisöön. • 58–89 % lapsista ja nuorista oli tyytyväisiä elämäänsä. • Lempäälässä on Tampereen kaupunkiseudun ja Pirkanmaan kuntiin nähden vähän ylipainoisia lapsia ja nuoria. • Vähintään tunnin päivässä liikkuvien lasten ja nuorten osuudet ovat olleet kasvussa. 4.-5. – luokkalaisista vähintään tunnin päivässä liikkuu kuitenkin vain noin puolet, yläkoulun 8.-9. luokkalaisista 30%. • Tupakkaa, sähkötupakkaa, nuuskaa tai nikotiinipusseja käyttävien ala- ja yläkoululaisien lasten ja nuorten osuudet ovat vähentyneet. Samoin nuorten humalahakuinen juominen on vähentynyt. • Keskusteluuyhteys vanhempiin: 62–84 % ala- ja yläkoululaisista koki voivansa puhua asioistaan vanhempien kanssa usein tai melko usein.	• Ahtaasti asuvien lapsiasuntokuntien osuus kaikista lapsiasuntokunnista lähti vuonna 2024 hienoiseen nousuun. • Valtakunnallisesti nuorten tulevaisuususkon on todettu useissa eri tutkimuksissa heikentyneen tasaisesti 2020-luvulla. Nuorisobarometrin mukaan optimistisesti omaan tulevaisuuteensa suhtautuvien 15–29-vuotiaiden nuorten määrä on pudonnut ja optimismi maailman tulevaisuutta kohtaan oli mittaushistorian matalimmalla tasolla vuonna 2025. • Vuoden 2025 kouluterveyskyselyn tulosten perusteella Lempäälässä huolta herättävät elintapoihin, mielen hyvinvointiin ja koulukiusaamiseen liittyvät ilmiöt. • Terveystilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi kokee 17% 8.- ja 9. –luokkalaisista 21 % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista ja peräti 26 % ammatillisen oppilaitoksen opiskelijoista. • Noin kolmasosalla 8. luokkalaisista ja 22 %:lla 5. luokkalaisista fyysinen toimintakyky on terveyttä ja hyvinvointia kuluttavalla tai haittaavalla tasolla. • 27 % 8.–9.-luokkalaisista tytöistä koki kohtalaista tai vaikeaa ahdistuneisuutta, pojista 5 %, 2.asteen opiskelijoilla tytöistä 32-33%, pojista 3-14%. • 9 % yläkoululaisista ilmoitti, ettei heillä ole yhtään läheistä ystävää. • 9–10 % ala- ja yläkoulun oppilaista kokee kiusaamista viikoittain. • Yläkoulun ja lukion tytöistä noin joka kolmas oli kokenut seksuaalista häirintää tai ahdistelua. Osuudet ovat pienentyneet vuodesta 2023. • Noin kolmasosa yläkoululaisista on yrittänyt vähentää netissä käytettyä aikaa siinä onnistumatta. • Yhä useampi nuori ei syö koululounasta joka arkipäivä.



Työikäiset

Positiivisia ilmiöitä	Huolta herättäviä ilmiöitä
• Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneiden 25-64 –vuotiaiden osuus vastaavan ikäisestä väestöstä on ollut laskusuunnassa vuoteen 2024 asti. • Lempäälässä on Tampereen kaupunkiseudun ja Pirkanmaan kuntiin nähden vähän työkyvyttömyyseläkettä saavia 25-64 –vuotiaita (noin 4% 25-64 –vuotiaista). • 77%:lla työikäisten hyvinvointikyselyyn vastanneista oli jokin harrastus, joka auttoi työstä irtaantumista vapaa-ajalla. • 89 % työikäisten hyvinvointikyselyyn vastanneista koki asumisen Lempäälässä turvalliseksi • 81 % työikäisten hyvinvointikyselyyn vastanneista raportoi tekevänsä arjessa kestäviä valintoja. • Lempäälässä on poliisin tietoon tulleita huumausainerikoksia, päihdesairauksista johtuvia vuodeosastohoitojaksoja ja päihtyneiden säilöönottoja koko Pirkanmaan keskiarvoihin nähden vähemmän.	• Lempäälässä noin 15 % 18-24-vuotiaista on syrjäytymisriskissä. • Vaikeasti työllistyvien osuus 15-64-vuotiaista kääntyi vuonna 2024 kasvuun. Nuorten aikuisten pitkäaikaistyöttömyys on kasvussa. • Hyvinvointikyselyyn vastanneista melkein puolet koki liikkuvansa liian vähän. Valtakunnallisesti liikkumissuositusten mukaisesti liikkuu noin kolmasosa työikäisestä väestöstä. • Noin 30% työikäisten hyvinvointikyselyyn vastanneista raportoi kokevansa väsymystä ja voimattomuutta lähes päivittäin. • Menojen kattaminen nykyisillä tuloilla oli peräti 37%:lle työikäisten hyvinvointikyselyyn vastanneista melko hankalaa tai erittäin hankalaa.



Ikäihmiset

- **43% 75 vuotta täyttäneistä lempääläisistä asuu yksin.**
- Omaishoidon tuella kotona hoidettavien 75 vuotta täyttäneiden osuus vastaavan ikäisestä väestöstä on Lempäälässä kasvanut, omaishoidon tuella kotona hoidettavia on noin 3,9% 75 vuotta täyttäneistä.

Positiivisia ilmiöitä	Huolta herättäviä ilmiöitä
• Valtaosa ikääntyneiden hyvinvointikyselyyn vastanneista koki Lempäälässä asumisen ja liikkumisen turvalliseksi. • 67% ikääntyneiden hyvinvointikyselyyn vastanneista koki liikkuvansa mielestään riittävästi. • 71% ikäihmisten hyvinvointikyselyyn vastanneista raportoi pystyvänsä osallistumaan haluamiinsa aktiviteetteihin. • 97 % ikääntyneiden hyvinvointikyselyyn vastanneista ilmoitti syövänsä vähintään yhden lämpimän aterian päivässä. • Noin 80% ikääntyneiden hyvinvointikyselyyn vastanneista koki mielialansa hyväksi.	• Ikääntyneiden kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot vähenivät vuonna 2024 vuoteen 2023 nähden, kaatumisia oli kuitenkin Lempäälässä edelleen enemmän kuin Pirkanmaan hyvinvointialueen kunnissa keskimäärin. • Toimintakyvyn ja liikkumiskyvyn heikentyessä palveluiden ei koeta olevan saavutettavia. • Turvattomuuden kokemus vähentää liikkumista ja kotoa lähtemistä. • Osallisuutta edistävään toimintaan liittymisen esteenä nähdään kuljetuspalveluiden puutteet ja pitkät välimatkat. • Huolta herättävät erilaiset nivelvaiheet kuten eläkkeelle siirtyminen ja kriisit, yksinäisyys sekä taloudellisen tilanteen heikentyminen. • Pirkanmaalla alkoholia liikaa käyttävien osuus 65 vuotta täyttäneistä oli 40% vuonna 2024.

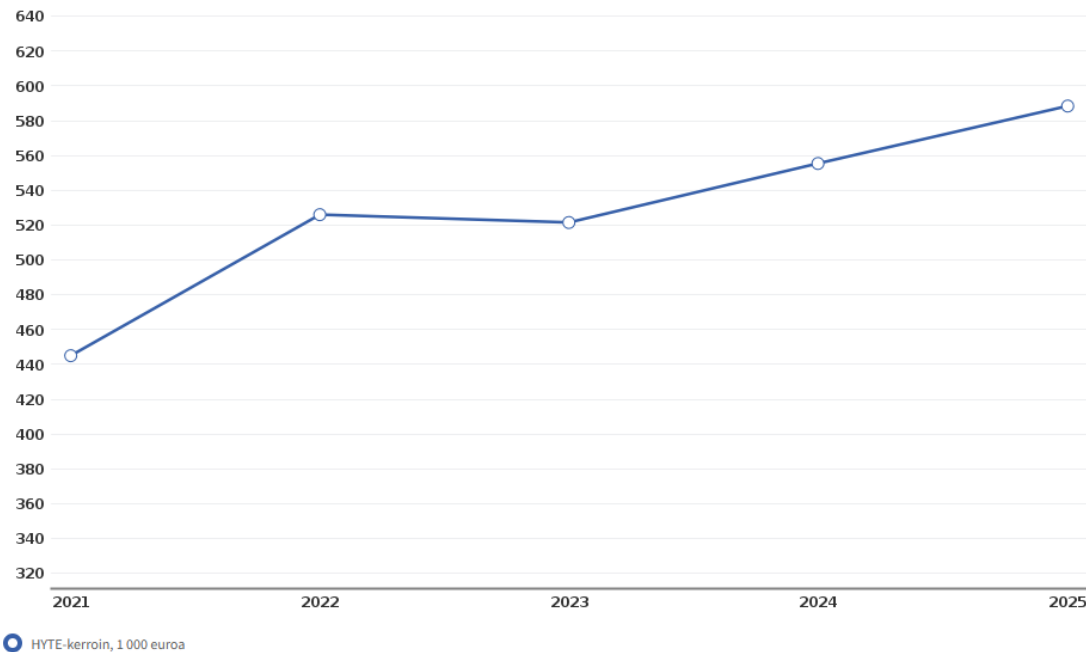
Hyte-kerroin



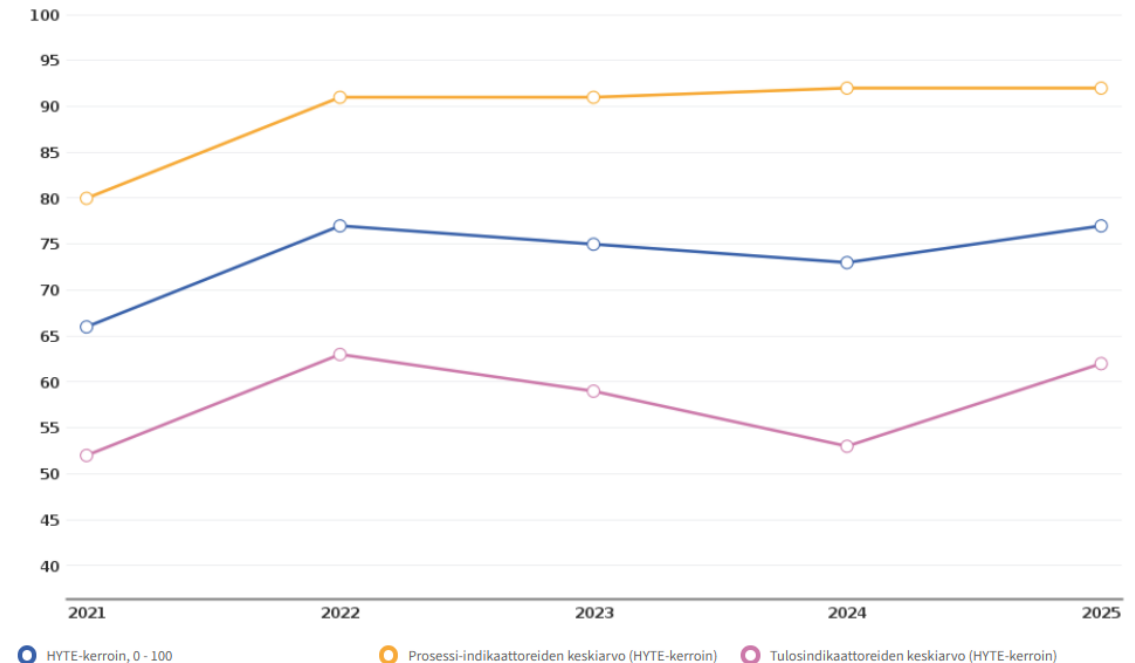
LÄMPÄÄ
LÄ

Hyte-kerroin

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa eli hyte-kerroin on kannustin, joka tarkoittaa, että kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan. Vuoden 2025 hyte-kertoimen tiedoilla Lempäälän kunnalle maksettava valtionosuuden lisäosa on 588 500 euroa ja Lempäälän hyte-kerroin 77.



Kuvio 3. Hyte-kerroin, 1000 euroa, kehitys 2021-2025.



Kuvio 4. Hyte-kertoimen ja hyte-kertoimen indikaattoreiden keskiarvojen kehitys 2021-2025



Toteutuneet hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämisen toimenpiteet 2025



Toteutuneet hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämisen toimenpiteet 2025

- Hyvinvoinnin edistämistyötä toteutetaan päivittäin kunnan palveluissa ja kohtaamisissa.
- Hyvinvointiraportissa kuvataan noin 85 eri toimenpidettä, palvelua, tapahtumaa tai kehittämistekoa, joilla lempääläisten hyvinvointia ja osallisuutta edistettiin vuonna 2025.
- Hyvinvoinnin edistämistyön teemat vuoden 2025 hyvinvointiraportissa:
 - Osallisuuden ja yhteisöllisyyden edistäminen
 - Ehkäisevä päihdetyö ja mielen hyvinvoinnin edistäminen
 - Hyvinvointia edistävä ravitsemus
 - Liikkumisen edistäminen
 - Arjen turvallisuus
 - Turvallinen ja viihtyisä elinympäristö sekä luontohyvinvointi
 - Esteettömyyden ja saavutettavuuden edistäminen

Johtopäätökset



Johtopäätökset

- Valtaosa lempääläisistä voi useilla indikaattoreilla tarkasteltuna hyvin. Lempääläisille hyvinvoinnin kannalta tärkeitä tekijöitä vuoden 2026 toteutetun kuntalaiskyselyn tulosten mukaan ovat luonto ja luonnonläheisyys, palvelut sekä sujuva arki.
- Suurin osa lapsista ja nuorista voi hyvin ja kokee kuuluvansa yhteisöön. Huolta herättävät elintapoihin, mielen hyvinvointiin ja koulukiusaamiseen liittyvät ilmiöt.
- Työikäisten elinoloissa näkyy työttömyyden hidas kasvu ja huolta herättää erityisesti nuorten aikuisten pitkäaikaistyöttömien määrän nousu. Työikäisten hyvinvointia haastaa lisäksi elintapoihin ja arjen kuormitukseen liittyvät tekijät.
- Valtaosa ikääntyneistä voi hyvin, hyvinvointierot voimistuvat mitä iäkkäämmästä ikääntyneiden ryhmästä on kyse. Huolta herää erityisesti yksinäisyyttä kokevista ja osallistumismahdollisuuksien ulkopuolelle jäävistä ikääntyvistä. 65 vuotta täyttäneiden kaatumiset ovat Lempäälässä muihin Pirkanmaan kuntiin nähden korkealla tasolla.
- Hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämistyön rakenteet vahvistuivat. Hyvinvoinnin edistämistyötä ohjaava Lempäälän kunnan hyvinvointiohjelma 2026-2029 valmistuu keväällä 2026 ja se on yksi Lempäälän kuntastrategiaa toteuttavista toimenpideohjelmista, mikä liittyy hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämisen suunnittelun entistä tiiviimmin osaksi kunnan johtamista, talouden suunnittelua ja raportointia.
- Lempäälän kunnan hyte-kerroin (77) on Pirkanmaan toiseksi paras ja valtakunnallisesti kymmenen parhaan kunnan joukossa.



Kiitos

Anna Mäkelä

Hyvinvointisuunnittelija

Anna.makela2@lempaala.fi

0401954884

